

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)
den 9 juli 1997

Mål T-4/96

S
mot
Europeiska gemenskapernas domstol

”Tjänstemän – Yrkessjukdom – Läkarkommitté – Underlag för beräkning av den ersättning som föreskrivs i artikel 73.2 i tjänsteföreskrifterna”

Fullständig text på franska II - 533

Fullständig text på samtliga språk i Rättsfallssamling från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt, Del II

Saken: Talan om i första hand ogiltigförklaring av domstolens beslut av den 11 april 1995, till den del det i detta fastställs en invaliditetsgrad på 6 procent för beräkningen av den ersättning som avses i artikel 73 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna, i andra hand yrkande om erkännande av sökandens rätt till nämnda ersättning beräknad på grundval av en invaliditetsgrad på 30 procent, och i tredje hand yrkande om dröjsmålsränta.

Utgång: Ogillande.

Resumé av domen

Sökanden tillträdde sin tjänst vid domstolen år (...).¹

Kort tid efter tjänstetillträdet blev hon sjuk och blev tvingad att tillfälligt upphöra med sin tjänstgöring. Den (...) fastslog den invaliditetskommitté som föreskrivs i artikel 13 i bilaga VIII till tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (tjänsteföreskrifterna) att hon skulle bedömas lida av en total bestående invaliditet som hindrade henne från att utföra sådana arbetsuppgifter som motsvarar en tjänst i hennes tjänsteklass. Den (...) beslutade tillsättningsmyndigheten ex officio att pensionera sökanden och bevilja henne rätt till invaliditetspension enligt artikel 78 i tjänsteföreskrifterna.

Efter en positiv rapport från invaliditetskommittén den (...) återupptog sökanden sitt arbete vid domstolen den (...). Den (...) blev hon dock åter sjuk och lämnade definitivt sin tjänst.

Därefter inleddes två förfaranden, parallellt och oberoende av varandra, vid domstolen. Det första förfarandet omfattas inte av den aktuella tvisten.

¹ Vissa datum har utelämnats för att skydda sökandens anonymitet.

Det andra förfarandet inleddes på sökandens initiativ enligt artikel 73 i tjänsteföreskrifterna. Sökanden begärde genom skrivelse av den 18 december 1989 att hennes sjukdom skulle erkännas som yrkessjukdom.

Efter denna begäran fann den läkare som hade utsetts av domstolen i en medicinsk rapport att sökandens sjukdom inte utgjorde en "yrkessjukdom [...] eller [...] en yrkesrelaterad försämring av en redan befintlig sjukdom". På grundval av denna rapport och med tillämpning av artikel 21 första stycket i reglerna om olycksfallsförsäkring och yrkessjukdomsförsäkring för Europeiska gemenskapernas tjänstemän (försäkringsreglerna) meddelade tillsättningsmyndigheten sökanden den 20 februari 1991 ett förslag till beslut i vilket hennes begäran att hon skulle bedömas lida av en yrkessjukdom avslogs.

Genom skrivelse av den 17 april 1991 begärde sökanden att en läkarkommitté i enlighet med artikel 21 andra stycket i försäkringsreglerna skulle ta ställning i frågan. Denna läkarkommitté avgav två rapporter.

Läkarkommittén fann i sin första rapport av den 3 mars 1993 att "S:s ångestdepressiva tillstånd [hade] utvecklats i samband med hennes arbete, men att 50 procent av hennes medicinska patologi [berodde] på hennes patologiska personlighet, 30 procent [berodde] på händelser i livet och 20 procent [berodde] på hennes arbete". Läkarkommittén preciserade att "[y]rkesutövningen [varken var] den huvudsakliga eller den viktigaste orsaken till den sjukdom som S [led] av".

Tillsättningsmyndigheten ansåg sig inte kunna fatta något beslut på grundval av denna rapport, varför den genom skrivelse av den 20 juni 1994 begärde att läkarkommittén, genom att svara på fem frågor, skulle komplettera rapporten.

Läkarkommittén besvarade frågorna, i en andra rapport av den 12 januari 1995, enligt följande:

- ”1) S:s grad av bestående invaliditet uppgår till 30 procent.
- 2) S led *inte* av en redan befintlig sjukdom då hon tillträdde sin tjänst inom Europeiska gemenskaperna.
- 3) Det direkt sambandet mellan S:s sjukdom och hennes tjänsteutövning i gemenskaperna uppskattas till 20 procent. Det vill säga att på en hundragradig skala beror sjukdomen till 20 procent på tjänsteutövningen, till 50 procent på den patologiska personligheten och till 30 procent på händelser i livet.
- 4) och 5) Med hänsyn till svaret på den tredje frågan behöver dessa frågor inte besvaras.”

På grundval av denna andra rapport fattade tillsättningsmyndigheten den 11 april 1995 följande beslut:

- ”1) I enlighet med bestämmelserna i artikel 3.2 i [försäkringsreglerna] bedöms S ha en partiell bestående invaliditet på 30 procent som till 20 procent hänger samman med tjänsteutövningen vid Europeiska gemenskapernas domstol.
- 2) S kommer att erhålla en ersättning om 1 094 745 [BFR], beräknad på 6 procent (30 procent x 20 procent) och med beaktande av det sammanlagda beloppet av månadslönerna under de tolv månader som föregått läkarutlåtandet från (...), vilket visar att S lider av en sjukdom som beror på arbetsförhållandena, det vill säga: grundlön per månad, 190 060 [BFR] x 12 månader x 8 x 6 procent.”

Detta beslut utgör det ifrågasatta beslutet.

Yrkandet om ogiltigförklaring

Den första grunden om att läkarkommitténs rapporter är rättsstridiga

Förstainstansrätten anmärkte att artiklarna 19 och 23 i försäkringsreglerna har till syfte att anförtro åt de medicinska experterna att bedöma samtliga medicinska frågor som är relevanta för hur det försäkringssystem som organiseras i försäkringsreglerna fungerar (punkt 40).

Hänvisning till domstolen den 21 maj 1981, 156/80, Morbelli mot kommissionen, Rec. 1981, s. 1357, punkterna 18 och 20; domstolen den 29 november 1984, 265/83, Suss mot kommissionen, Rec. 1984, s. 4029, punkt 11; domstolen den 4 oktober 1991, C-185/90 P, kommissionen mot Gill, Rec. 1991, s. I-4779, punkt 24

Läkarkommittén har omfattande åligganden som består i att förse tillsättningsmyndigheten med samtliga medicinska bedömningar som är nödvändiga för att den skall kunna fatta sitt beslut om erkännande av en tjänstemans yrkessjukdom samt fastställa graden av bestående invaliditet (punkt 41).

För att förfarandet skall bli effektivt är det dock önskvärt att tillsättningsmyndigheten i ett klart och tydligt uppdrag ger läkarkommittén uppgifter om på vilka punkter den behöver en slutgiltig medicinsk bedömning. När tillsättningsmyndigheten erhåller en rapport från läkarkommittén, kan den genom ett kompletterande uppdrag precisera sina frågor eller ta upp nya frågor för att erhålla den bedömning som önskas. I sådana fall är läkarkommittén skyldig att klart och tydligt svara på de frågor som tillsättningsmyndigheten har ställt. Detta uppdrag kan dock inte hindra läkarkommittén från att meddela tillsättningsmyndigheten kompletterande medicinska slutsatser, som kan ge tillsättningsmyndigheten ledning i dess beslut (punkt 42).

Hänvisning till förstainstansrätten den 23 november 1995, T-64/94, Benecos mot kommissionen, REGP 1995, s. II-769, punkterna 46 och 58

Den andra grunden om åsidosättande av motiveringsskyldigheten

Frågan om det finns stöd för grunden

Förstainstansrätten anmärkte att de rent medicinska bedömningar som läkarkommittén har uttryckt skall anses som slutgiltiga när de har tillkommit på korrekt sätt och att den rättsliga prövningen endast får avse huruvida denna kommitté har utsetts och arbetat på ett korrekt sätt och huruvida den har avgivit sina yttranden på ett korrekt sätt. Av detta följer att förstainstansrätten är behörig att avgöra om utlåtandet innehåller en motivering som gör det möjligt att bedöma de överväganden som dess slutsatser är grundade på och om det finns ett tydligt samband mellan de medicinska konstaterandena och läkarkommitténs slutsatser (punkt 54).

Hänvisning till Morbelli mot kommissionen, nämnd ovan, punkterna 18 och 20; domstolen den 12 januari 1983, 257/81, K mot rådet, Rec. 1983, s. 1, punkt 17; Suss mot kommissionen, nämnd ovan, punkt 9–15; domstolen den 10 december 1987, 277/84, Jänsch mot kommissionen, Rec. 1987, s. 4923, punkt 15; domstolen den 19 januari 1988, 2/87, Biedermann mot revisionsrätten, Rec. 1988, s. 143, punkt 8; kommissionen mot Gill, nämnd ovan, punkt 24; förstainstansrätten den 12 juli 1990, T-154/89, Vidrányi mot kommissionen, Rec. 1990, s. II-445, punkt 48; förstainstansrätten den 26 september 1990, T-122/89, F mot kommissionen, Rec. 1990, s. II-517, punkt 16; förstainstansrätten den 27 februari 1992, T-165/89, Plug mot kommissionen, Rec. 1992, s. II-367, punkt 75; förstainstansrätten den 14 januari 1993, T-88/91, F mot kommissionen, Rec. 1993, s. II-13, punkt 39; förstainstansrätten den 30 maj 1995, T-556/93, Saby mot kommissionen, REGP 1995, s. II-375, punkt 35

Den tredje grunden om åsidosättande av artikel 73 i tjänsteföreskrifterna, artiklarna 3.2 och 12.2 i försäkringsreglerna och procentskalan

Om tjänsteutövningen var den enda, viktigaste eller övervägande orsaken till tjänstemannens sjukdom, utgör den en yrkessjukdom i den mening som avses i artikel 3.2 i försäkringsreglerna (punkt 79).

Hänvisning till domstolen den 26 januari 1984, 189/82, Seiler m.fl. mot rådet, Rec. 1984, s. 229, punkt 19; Benecos mot kommissionen, nämnd ovan, punkt 46

Denna bestämmelse skulle dock berövas sin ändamålsenliga verkan om en tjänstemans sjukdom endast kunde erkännas som yrkessjukdom i detta enda fall. Det förekommer nämligen mer komplicerade situationer när en tjänstemans sjukdom har flera fysiska eller psykiska orsaker, som är relaterade både till yrkesutövningen och till faktorer utanför yrkesutövningen, och som var och en har bidragit till sjukdomens uppkomst. I sådana fall ankommer det på läkarkommittén att avgöra om tjänsteutövningen inom gemenskaperna – denna bedömning kan för övrigt bestå i en värdering av vilken vikt denna faktor har i förhållande till faktorer som inte beror på arbetet – uppvisar ett direkt samband med tjänstemannens sjukdom, exempelvis genom att yrkesutövningen har varit den utlösande faktorn för denna sjukdom (punkt 80).

Hänvisning till K mot rådet, nämnd ovan, punkt 20; domstolen den 21 januari 1987, 76/84, Rienzi mot kommissionen, Rec. 1987, s. 315, punkt 10; Plug mot kommissionen, nämnd ovan, punkt 81

Artikel 73.2 i tjänsteföreskrifterna, artikel 12 i försäkringsreglerna och procentskalan måste dock vad avser ersättningen till tjänstemännen, för att inte berövas sin ändamålsenliga verkan, återspegla det breda spektrum av olika medicinska situationer som omfattas av artikel 3.2 (punkt 85).

Denna bedömning bekräftas av ordalydelsen av artikel 3 i försäkringsreglerna och särskilt artikel 3.1. Det framgår nämligen av denna bestämmelse att begreppet ”yrkessjukdom” grundas på förekomsten av ett samband mellan tjänstemannens sjukdomstillstånd å ena sidan och dennes tjänsteutövning inom gemenskaperna å andra sidan. Det är dessutom endast ”i den mån” det föreligger ett sådant samband som sjukdom kan anses som en yrkessjukdom (punkt 86).

Av detta följer enligt förstainstansrätten att när läkarkommittén har konstaterat flera orsaker, som är relaterade både till yrkesutövningen och till faktorer utanför yrkesutövningen, som var och en direkt har bidragit till att en sjukdom har uppkommit hos en tjänsteman, måste tillsättningsmyndigheten beakta denna medicinska bedömning vid beräkningen av den ersättning som föreskrivs i artikel 73.2 i tjänsteföreskrifterna (punkt 87).

Enligt förstainstansrätten kan det dessutom inte uteslutas att läkarkommittén, på grundval av de olika undersökningar som den har genomfört eller dess erfarenhet på det aktuella området, anser att det är möjligt att värdera eller på ett eller annat sätt kvantifiera den betydelse som tjänsteutövningen har haft för tjänstemannens sjukdom. Om denna värdering klart och tydligt framgår av läkarkommitténs slutsatser, har tillsättningsmyndigheten behörighet att låta denna värdering påverka den nämnda ersättningen (punkt 88).

Den fjärde grunden om åsidosättande av likabehandlingsprincipen

Förstainstansrätten erinrade om att enligt fast rättspraxis kräver regeln om överensstämmelse mellan klagomålet och den förda talan vid äventyr av avvísning att en grund som åberopas inför gemenskapens domstolar redan måste ha åberopats under det administrativa förfarandet, så att tillsättningsmyndigheten har haft möjlighet att i detalj ta del av den kritik som den berörde har formulerat mot det ifrågasatta beslutet. Även om den talan som förs vid gemenskapens domstolar endast

kan innehålla de »punkter för bestridande» som rör samma sak som de som har åberopats i klagomålet, kan dessa punkter för bestridande inför gemenskapens domstolar utvecklas genom att grunder och argument framförs som inte nödvändigtvis fanns med i klagomålet, men som har nära samband med detta (punkt 98).

Hänvisning till domstolen den 14 mars 1989, 133/88, Del Amo Martinez mot parlamentet, Rec. 1989, s. 689, punkterna 9 och 10, förstainstansrätten den 29 mars 1990, T-57/89, Alexandrakis mot kommissionen, Rec. 1990, s. II-143, punkterna 8 och 9; förstainstansrätten den 8 juni 1995, T-496/93, Allo mot kommissionen, REGP 1995, s. II-405, punkt 26

Förstainstansrätten anmärkte vidare att eftersom det administrativa förfarandet är informellt och de berörda vanligtvis i detta skede agerar utan hjälp av en advokat, skall myndigheten inte tolka klagomålen restriktivt, utan tvärtom inta en generös inställning vid handläggningen av dem (punkt 99).

Hänvisning till Del Amo Martinez mot parlamentet, nämnd ovan, punkt 11

Yrkandet om att svaranden skall förpliktas att utbetala 1 973 541 BFR

Förstainstansrätten erinrade om att enligt artikel 44 i rättegångsreglerna är parterna skyldiga att definiera föremålet för talan i ansökan. Även om det enligt bestämmelserna i artikel 48.2 i rättegångsreglerna är möjligt att under vissa förhållanden åberopa nya grunder under rättegången, kan dessa bestämmelser inte i något fall tolkas som att de tillåter en sökande att vända sig till gemenskapens domstolar med nya yrkanden och på detta sätt ändra föremålet för talan (punkt 104).

Hänvisning till domstolen den 25 september 1979, 232/78, kommissionen mot Frankrike, Rec. 1979, s. 2729, punkt 3; domstolen den 18 oktober 1979, 125/78, Gema mot kommissionen, Rec. 1979, s. 3173, punkt 26; förstainstansrätten den 18 september 1992, T-28/90, Asia Motor France m.fl. mot kommissionen, Rec. 1992, s. II-2285, punkt 43;

förstainstansrätten den 5 juni 1996, T-398/94, Kahn Scheepvaart mot kommissionen, REG 1996, s. II-477, punkt 20

Förstainstansrätten konstaterade dessutom att det ovannämnda yrkandet inte hade ett tillräckligt nära samband med yrkandet om ogiltigförklaring. Eftersom det handlade om ett personalmål, var dess upptagande till sakprövning underkastat villkoret att det administrativa förfarande som föreskrivs i artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna hade genomförts korrekt. Detta förfarande skulle med nödvändighet ha inletts med en begäran från sökanden, där hon uppmanar tillsättningsmyndigheten att ersätta den skada hon har lidit och i förekommande fall följas av ett klagomål mot beslutet om avslag på denna begäran (punkt 106).

Hänvisning till förstainstansrätten den 25 september 1991, T-5/90, Marcato mot kommissionen, Rec. 1991, s. II-731, punkterna 49 och 50; förstainstansrätten den 16 juli 1992, T-1/91, Della Pietra mot kommissionen, Rec. 1992, s. II-2145, punkt 34; förstainstansrätten den 8 juni 1993, T-50/92, Fiorani mot parlamentet, Rec. 1993, s. II-555, punkterna 45 och 46; förstainstansrätten den 12 mars 1996, T-361/94, Weir mot kommissionen, REGP 1996, s. II-381, punkt 48; förstainstansrätten den 21 mars 1996, T-10/95, Chehab mot kommissionen, REGP 1996, s. II-419, punkt 67

Domslut:

Talan ogillas.